

OnTrack Data Advisor

Aneb počítač pod dohledem

(CD)

KAREL ŠREDL

Nejcennější jsou informace. To vám nejlépe potvrdí každý, komu chyba pevného disku poškodila soubory s účetnictvím za posledních 5 let. Nemluvě o podnikateli, který kvůli chybě v paměti RAM přišel o všechna data uložená na kryptovaném disku, popřípadě otec, jenž vinou poškrábaného cédéčka ztratil jedinou kopii videa se svým synkem v porodnici. O informace se prostě musí pečovat! Proto by mezi běžnou prací s PC měly patřit takové činnosti, jako zálohování, antivirové testy a v neposlední řadě také preventivní testy hardwaru počítače. A právě jeden takový nástroj si dnes představíme. Jmenuje se OnTrack Data Advisor.

Co dokáže? Umí prozkoumat stav paměti RAM a pevných disků a pozná, kdy je vše v pořádku a kdy se schyluje k průšvihů. Není závislý na nainstalovaném systému a můžete ho mít nainstalované přímo na jednu jedinou bootovatelnou disketu.

Instalace

Po spuštění instalačního souboru nejprve zvolte jazyk. Každému vyhovuje jiný, čeština však bohužel není k dispozici. Následně vás dialog upozorní, že se spouští instalace *Diskette Creator*. V této části vyrobíme bootovatelnou disketu. Stiskněte tlačítko *[Continue]* pro pokračování a *[Yes]* pro odsouhlasení licence. Poté vložte prázdnou disketu do mechaniky. Během varování, že původní obsah bude nenávratně smazán, se řádně přesvědčte, že disketa, kterou vkládáte, neobsahuje nic důležitého.

Pak tedy stiskněte *[Start]* a následně *[OK]*. Začne se vytvářet bootovací disketa. Pokud se vše povede, budete odměněni oznámením, že se vše zdařilo: *Diskette was created successfully*. Já osobně musel vyzkoušet a důkladně oprášit hned tři média, než jsem byl úspěšný. Přece jen už jsem disketu nepoužil ani nepamatuji. Avšak ani poté jsem neslavil úspěch. Po pokusu nabootovat mě systém ohlásil chybu a opět jsem měl smůlu. Tedy doporučení: vytvořte si disketu více, a poté si rebootem ověřte, že dokážete Data Advisor nainstalovat. Diskety jsou prostě velmi nespolehlivá média.

Start

Máme tedy disketu, a co s ní? Inu – jak už bylo řečeno – Data Advisor slouží k otestování systému. Pojdme se podívat, zda je ten váš zcela zdravý, nebo zda ho něco „bolí“. Zasuňte disketu do mechaniky a spusťte počítač. Nejprve musíte vstoupit do BIOSu a nastavit bootování z floppy mechaniky (z bezpečnostních důvodů by mělo být pro běžnou práci nastaveno pouze bootování

z pevného disku). Protože je BIOSů několik, nemohu vám zde popsat obecně platný postup – ten byste měli najít v manuálu k vaší základní desce. (Např. u Award BIOSu platí: vstup do BIOSu proběhne klávesou *[Delete]* a bootování přepnete v sekci *Advanced settings*). Pokud jste hotovi, uložte nastavení a restartujte počítač. Počítač by měl začít nahrávat systém z diskety. To je médium nejen nespolehlivé, ale také pomalé, takže si chvíli počkáte.

Pokud je vše v pořádku, objeví se informační okno s popisem, co je vlastně Data Advisor zač

a co umí. Kliknutím na *[Next>]* se posuneme dále. Po krátkém otestování systému se objeví okno, kde se v pravé části zobrazí nalezené pevné disky a v levé části informace o rozdělení vybraného disku na jednotlivé oddíly (partition), včetně jejich typů. V první části je u každého z disků také zaškrtnávací políčko – zaškrtnutí znamená, že následující testy budou na daný disk aplikovány. Zvolte si tedy, které disky testovat a které nikoli, a kliknutím na *[Next>]* se posuňte na další obrazovku. Zde se objeví seznam dostupných testů, včetně krátkých popisů.

● System Memory (RAM) Test

Test paměti RAM, tj. paměti, v níž běží všechny spuštěné programy a systém (řečeno velmi zjednodušeně). Je jedním ze základních stavebních prvků počítače a je extrémně důležitá pro stabilitu systému. Protože je většina paměti v počítačích taktovaná „nadoraz“ (kvůli rychlosti), může se jakákoliv chybička při výrobě nebo třeba prach usazený na čipu dříve nebo později katastrofálně projevit na chodu počítače. Jestliže máte sebemenší podezření, že je PC nestabilní, měl by být test RAM prvním krokem.

● Smart Status Check of Each Hard Disk Drive

SMART – (S)elf (M)onitoring (A)nalysis and (R)eporting – představuje technologii zabudovanou v drtivé většině současných pevných disků. Tato technologie sleduje stav a chování disku na nejnižší úrovni a ukládá informace do vnitřní pa-

měti. Odtud si je mohou přečíst specializované programy a na jejich základě odhadnout stav disku a to, zda se neblíží jeho hardwarové selhání. Na internetu lze najít několik freewarových utilit, které budou údaje SMART sledovat přímo z Windows – což vám vřele doporučuji.

● 90-seconds Test of Each Hard Disk Drive

90sekundový test, který je založen na údajích o geometrii disku, je podle autorů schopen odhalit až 90 % problémů. Nicméně neočekávejte od tohoto rychlého testu zázraky.

● File Structure Test of Each Partition

Zkontroluje stav struktury souborů a adresářů v jednotlivých oddílech. Tato činnost je ekvivalentní činnosti programu Scandisk ve Windows – jen s tím rozdílem, že Data Advisor má plný a systémem neomezený přístup k disku.

● Complete Surface Scan of Each Hard Disk Drive

Kompletní test povrchu. Software otestuje každý datový sektor na pevném disku (zapíše do něj, následně zase údaje načte a data se musejí shodovat). Tento test z pochopitelných důvodů trvá nejdéle a čas velmi závisí na velikosti disku.

Pak už se dané testy spustí a vy můžete jít na kávu. Pokud jste zvolili kompletní test povrchu disku, bude těch káv víc; u disku velikost 120 GB zapomeňte na kávu a běžte raději spát. Po dokončení všech testů se zobrazí sumář výsledků. V případě, že máte na paralelní port připojenou tiskárnu, lze report vytisknout stisknutím klávesy *F2*. Jestliže vše dopadlo dobře (což vám přeji), bude u testu slovíčko *Passed*, nebo *No errors*. V opačném případě zavolejte na pomoc zkušeného odborníka s pokročilejšími znalostmi a nástroji. Každopádně nemoc má u lidí i počítačů jedno společné: je-li zachycena včas, náprava bývá jednodušší a následky méně bolestivé.

Po otestování nezapomeňte vrátit nastavení BIOSu zpět a nastavit první bootovací mechaniku na pevný disk.

Závěr

Data Advisor vám poskytuje základní sadu nástrojů pro testování stavu hardwaru počítače. Nabízí vše pěkně pohromadě na jedné disketě. Jelikož má firma OnTrack s podobnými programy bohaté zkušenosti, máte také jistotu, že to jsou programy kvalitně naprogramované. A protože od nás je máte zadarmo, předpokládám, že není co řešit...

URL: www.ontrack.com/dataadvisor/ 4 0490/OK